

FRA-ino priopćenje za medije
Beč, 5. lipnja 2024.

**ZABRANA OBJAVLJIVANJA DO: 5. lipnja 2024. u 6:00 sati po
srednjoeuropskom vremenu**

**Sve veći troškovi života i rasizam ugrožavaju zaštitu temeljnih
prava u Europi: FRA-ino Izvješće o temeljnim pravima za 2024.**

Temeljna ljudska prava ugrožena su diljem Europe, što je posljedica porasta siromaštva, stalnih prijetnji demokraciji, raširenog rasizma i izazova koji se pojavljuju u kontekstu migracija, navodi se u FRA-inu Izvješću o temeljnim pravima za 2024. Te prijetnje naglašavaju potrebu za osiguranjem snažne i održive zaštite temeljnih prava u cijelom EU-u, posebno osoba u ranjivom položaju. U izvješću se predlaže kako oblikovatelji politika i civilno društvo mogu zajedno djelovati na suzbijanju prijetnje od socijalne isključenosti te postići ravnopravnije i pravednije društvo za sve.

FRA-ino [Izvješće o temeljnim pravima za 2024.](#) usmjereno je na ključni razvoj i nedostatnu zaštitu temeljnih prava u EU-u tijekom 2023. Među njima su:

- **porast siromaštva:** rast troškova energije i osnovnih namirnica gurnuli su svaku petu osobu u EU-u u siromaštvo. Unatoč nacionalnim mjerama za smanjenje siromaštva, najugroženija su djeca i ranjiva kućanstva, kao što su ona u jednoroditeljskim, romskim i migrantskim obiteljima
- **nova migracijska pravila bolje štite prava na granicama EU-a, ali donose i nove rizike:** EU je 2024. postigao dogovor o novim pravilima u području migracija i azila za učinkovitiju obradu zahtjeva za azil na granicama EU-a. Nova pravila o praćenju temeljnih prava, zaštiti djece i jasna obveza istraživanja svih utemeljenih prijava kršenja ljudskih prava nude mogućnosti za poboljšanje usklađenosti s temeljnim pravima pod uvjetom da se u potpunosti provedu. Tijekom 2023. više od 4000 osoba umrlo je ili nestalo na moru, što je najveći broj u posljednjih pet godina
- **prijetnje demokraciji:** prekomjerne državne intervencije, posebno protiv prava na slobodu udruživanja, mirnog okupljanja i izražavanja ugrožavale su prostor civilnog društva, što, u kombinaciji s nedostatkom smislenog angažmana u javnim aktivnostima kao i dezinformacijama, potkopava demokraciju u Europi
- **porast antisemitizma:** teroristički napadi Hamasa u Izraelu 7. listopada 2023. i vojni odgovor Izraela u Gazi potaknuli su zabrinjavajući porast prijetnji židovima diljem EU-a i nasilja nad njima. Porast antisemitske mržnje i nasilja probudio je užasna sjećanja diljem kontinenta
- **porast netolerancije:** netrpeljivost raste diljem Europe i utječe na mnoge skupine, uključujući muslimane, osobe afričkog podrijetla, Rome i migrante. Dezinformacije i internetske platforme pogoršale su rasističke i polarizirane stavove
- **sve veća digitalna podjela:** veća upotreba umjetne inteligencije i digitalizacija javnih službi predstavljaju rizik od isključivanja ranjivih skupina kao što su starije osobe, osobe s invaliditetom, beskućnici i Romi. Zakonodavne promjene, uključujući Akt EU-a

o umjetnoj inteligenciji i Akt o digitalnim uslugama te Konvenciju Vijeća Europe o umjetnoj inteligenciji, imaju za cilj odgovoriti na neke od tih izazova.

FRA poziva EU i države članice EU-a da na te izazove odgovore:

- **uključivanjem svih skupina:** osiguranjem da mjere za smanjenje siromaštva i energije, uključujući socijalnu i stambenu pomoć, dopru do skupina u nepovoljnom položaju
- **jačanjem mjera zaštite temeljnih prava na granicama:** unapređenjem praksi traganja i spašavanja kako bi se spasili životi na moru te osiguranjem sigurnijih uvjeta za obradu novih dolazaka i uspostavljanjem neovisnog praćenja prava na vanjskim granicama EU-a
- **zaštitom civilnog društva:** praćenjem i bilježenjem ograničenja prostora za građansko djelovanje, poduzimanjem mjera za zaštitu branitelja ljudskih prava i slobode medija te sustavnim uključivanjem stručnjaka za civilno društvo, čime se osigurava dovoljno vremena za učinkovito savjetovanje
- **čvrstim stavom protiv svih oblika rasizma i netolerancije:** prepoznavanjem i suzbijanjem sustavnog i duboko ukorijenjenog rasizma i povezane netolerancije u našim društvima, kontinuiranim praćenjem i prikupljanjem podataka utemeljenih na dokazima koji se uzimaju u obzir u zakonima i politikama EU-a i država članica u području borbe protiv rasizma i antisemitizma i osiguravanjem sigurnijeg internetskog prostora za sve i djelovanjem protiv mržnje na internetu.

Citat FRA-ine direktorice [Sirpe Rautio](#):

„Polarizacija diljem Europe dovodi do raširene netolerancije i stvara podijeljena društva s mnogim skupinama koje pate. Sve veće siromaštvo i prijetnje demokraciji dodatno povećavaju nesigurnost i društvene napetosti. Međutim, Europa ima i čvrste temelje u području ljudskih prava koji mogu usmjeravati naše djelovanje. Svi bismo trebali udružiti snage i iskoristiti naše prednosti kako bismo osigurali sigurnu i uključivu budućnost koja poštuje prava svih osoba u kojima se svatko osjeća sigurnim da može biti ono što jest.“

Za više informacija obratite se na: media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 653

Ovo priopćenje za medije preveo je Prevoditeljski centar za tijela EU-a, ali bez lekture stručnjaka agencije FRA.